2014

Rocky Mountains i Canada

Guide til Banff, Jasper og Yoho nationalparkerne

Arne Tubæk Naamansen

BeaverMedia

Rocky Mountains i Canada

Guide til Banff, Jasper og Yoho nationalparkerne

af Arne Tubæk Naamansen

Udgivet af BeaverMedia
Danmark 2014

ISBN13 978-87-989065-4-4

Moraine Lake

Forord

Velkommen til de canadiske Rocky Mountains også kaldet The Rockies, der er en del af den kæde af bjerge, der udgør den canadiske del af rygraden i det vestlige Nordamerika - fra Mexico i syd til Yukon i nord.

»De canadiske Rocky Mountains« er værdifuld som introduktion til de tre nationalparker Banff, Yoho og Jasper, der ligger i et af de mest spektakulære bjergområder i verden. En guide, der hjælper til at forstå, værdsætte og få det optimale ud af et besøg i nationalparkerne.

Tag gennem nogle af de smukkeste steder på jorden: Banff, Jasper og Yoho nationalparker. De er fyldt med sneklædte tinder, isbræer, gletschere, varme kilder, larmende vandfald, brusende floder, rolige turkisgrønne søer og masser af dyr.

God fornøjelse.

Februar 2014.
Arne Naamansen

Banff, Jasper og Yoho nationalparkerne

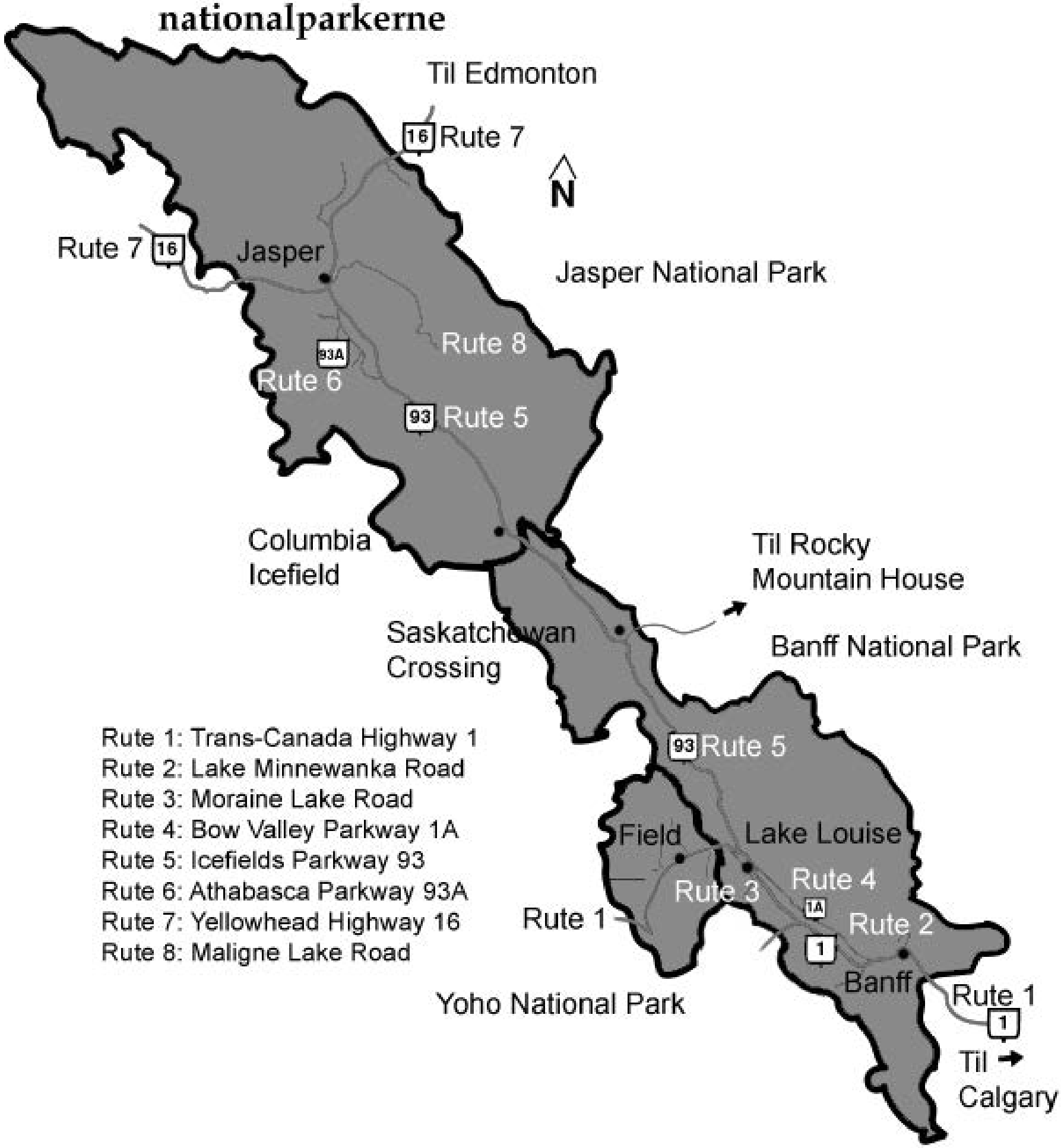

Rute 1: Trans-Canada Highway 1
Rute 2: Lake Minnewanka Road
Rute 3: Moraine Lake Road
Rute 4: Bow Valley Parkway 1A
Rute 5: Icefields Parkway 93
Rute 6: Athabasca Parkway 93A
Rute 7: Yellowhead Highway 16
Rute 8: Maligne Lake Road

Indholdsfortegnelse

	Side	Landeveje
Indledning	7	
10 dyr at holde udkig efter	10	
Aktiviteter i parkerne	21	
Hvor kan du overnatte	25	
Banff National Park	28	
Banff NP: Campingpladser	29	
Jasper National Park	31	
Jasper NP: Campingpladser	32	
Yoho National Park	34	
Yoho NP: Campingpladser	36	
Rute 1: Trans-Canada Highway	37	**Rute 1:** Trans-Canada Highway
Banff by og område	39	
Tilbage på Rute 1 - Trans-Canada Highway #1	46	
Lake Louise by	48	
Tilbage på rute 1 - Trans-Canada Highway #1	52	
Afstikker til Lake Louise og Lake O'Hara	54	
Tilbage på rute 1 - Trans-Canada Highway #1	55	
10 bedste oplevelser i parkerne	55	
Afstikker til Yoho Valley	56	
Tilbage på rute 1 - Trans-Canada Highway #1	58	
Afstikker til Emerald Lake	60	
Tilbage på rute 1 - Trans-Canada Highway #1	62	
10 lette vandreture ved Banff by	63	
Rute 2: Lake Minnewanka Road	64	**Rute 2:** Lake Minnewanka Road
10 bedste vandreture i parkerne	67	
Rute 3: Moraine Lake Road	68	**Rute 3:** Moraine Lake Road
Rute 4: Bow Valley Parkway	70	**Rute 4:** Bow Valley Parkway
Rute 5: Icefields Parkway #93	74	**Rute 5:** Icefields Parkway #93
Besøgscenter ved Columbia Icefield	83	
Afstikker til The Whistlers	87	
Tilbage på rute 5 - Icefields Parkway #93	88	
Jasper by	89	
Rute 6: Athabasca Parkway #93A	91	**Rute 6:** Athabasca Parkway #93A
Afstikker til Mount Edith Cavell	92	
Tilbage på rute 6 - Athabasca Parkway #93A	93	
Rute 7: Yellowhead Highway #16	94	**Rute 7:** Yellowhead Highway #16
Afstikker ad Miette Hot Springs Road	96	
Tilbage på rute 7 - Yellowhead Highway #16	97	
Rute 8: Maligne Lake Road	99	**Rute 8:** Maligne Lake Road
10 ting du skal opleve i Rocky Mountains	102	
Godt at vide	103	
Flere informationer	104	
Hvad betyder	105	

Indledning

De canadiske Rocky Mountains er den fjerde højeste bjergkæde i verden. Det er et område med spektakulær skønhed og et af de bedste scenerier, naturen kan byde på. Få landskaber kan matche de canadiske Rocky Mountains. Området har fredfyldte alpine engområder, naturlige varme kilder, sneklædte bjergtoppe året rundt, gletschere, brusende floder, smukke vandfald, opalgrønne søer, skovområder og et rigt dyreliv med gode muligheder for at se bjørne. Kort sagt har parkerne alt det, der skal til for at gøre en tur dertil en oplevelse for livet - for de naturinteresserede, men også for bilglade personer, der gerne vil køre ad Icefields Parkway og se det hele gennem forruden.

Mange ser de canadiske nationalparker som enkeltstående parker eller nævner kun Banff og Jasper. Men Banff og Jasper nationalparker, der ligger i cowboyprovinsen Alberta, udgør sammen med Yoho og Kootenay nationalparker, Mt. Robson og Mt. Assiniboine provinsparker, der alle ligger i British Columbia, plus Hamber provinspark i Alberta et område, som UNESCO har udnævnt til World Heritage Site under navnet Canadian Rocky Mountain Parks. Et sted med stor betydning for menneskeheden, og som der derfor skal værnes om til gavn for fremtidige generationer.

Citat
»Through dense primeval forests, muskeg, burnt and fallen timber and along rough and steeply slooping hillsides, a constant flow of travel will demand a broad, well-ballasted motor road… this wondertrail will be world renowned.« A.O.Wheeler, 1929.

Området
Det samlede areal for Rocky Mountains World Heritage Site er 23.000 km^2 eller over halvdelen af Danmarks areal. Det er dermed et af de største beskyttede naturområder i verden og inkluderer: Banff National Park - 6.641 km^2 eller et areal lidt mindre end Sjælland
Hamber Provincial Park - 245 km^2
Jasper National Park - 10.878 km^2
Kootenay National Park - 1.406 km^2
Mount Assiniboine Provincial Park - 390 km^2
Mount Robson Provincial Park - 2.195 km^2
Yoho National Park - 1.310 km^2

Tilstødende naturområder til nationalparkerne
Willmore Wilderness Park - 4.596 km^2
White Goat Wilderness Area - 444 km^2
Siffleur Wilderness Area - 412 km^2
Ghost River Wilderness Area - 153 km^2
Kananaskis Provincial Park - 503 km^2
I denne »Rocky Mountains i Canada« er der fokuseret på Banff, Jasper og Yoho nationalparker - et område på 19.000 km^2.

Landskaberne
Rocky Mountains er 20 kilometer bredt og består af seks forskellige scenerier. Turen fra Calgary i øst til Golden i vest, ad Highway 1, fører gennem seks markant forskellige landskabstyper. De har hver deres fysiske karakteristika og klima, der resulterer i varieret vegetation og dyreliv.
Prærien: Calgary ligger på den store flade prærie, der dækker en stor del af Nordamerika. Vegetationen er græs eller agerbrug. Klimaet er koldt om vinteren og varmt om sommeren, og det blæser ofte en del.
Fodbakkerne: Highway 1 når de let kupererede fodbakker 40 kilometer vest for Calgary. Højdekurven ligger på 1.150 meter over havet.
Forbjergene: I nærheden af Exshaw, 80 kilometer vest for Calgary, rejser forbjergene sig dramatisk. Mange forundres og overraskes af de »mur«-lignende forbjerge, der rejser sig op til 1.000 meter over fodbakkerne. Klimaet ved forbjergene er tørt, de ligger i »regnskyggen« af de højere bjerge mod vest. Vegetationen er sparsom.
Hovedbjergene: Cremen af Rocky Mountains med snedækkede toppe og gletscher-dækkede bjergsider.
De vestlige bjerge: De første bjerge fra vest uden gletschere på bjergsiderne.
The Rocky Mountain Trench: Det sidste landskab er egentligt ikke en del af Rocky Mountains men danner den vestlige grænse for bjergkæden. The Rocky Mountain Trench er en række af dale, som løber nord-syd parallelt med bjergkæden.

Klima og vejr
Vejret i bjergene er uforudsigeligt. Icefields Parkway og flere af de andre veje ligger over 1.500 meter over havet, så alt kan ske - på en halv time kan det skifte fra klart, flot solskin på en klar himmel til silende regn og sne. Den britiske bjergbestiger Edward Whymper kaldte under et besøg i 1901 ugens dage i Rocky Mountains for Stormday, Rainday, Mistday, Hailday, Thunderday, Snowday og Sleetday. Hele ugens vejr kan dog også opleves én og samme dag. Så slemt er det dog ikke, men vejret kan være omskifteligt, da bjergene har deres egne vejrregler.

Sæsoner
Parkerne viser sig fra deres bedste side fra primo juli til medio august, men det er også i samme periode, at de fleste turister besøger parkerne, og det kan nogle steder medføre ventetid. De færreste benytter sig dog af de mange vandreture, der er en mulighed for at komme væk fra mængden.

Parkernes mange attraktioner forsvinder ikke sammen med de mange turbusser i slutningen af august. September og begyndelsen af oktober kan være meget smukke med begyndende efterårsfarver, der er få besøgende, og vejret kan godt arte sig med Indian Summer. Nattefrost og hurtig omskiften i vejret forekommer også.

Hvordan kommer du til Rocky Mountains?
Parkerne er lette at nå til. Du flyver enten til Calgary eller Vancouver og lejer en bil eller motorhome. Trans-Canada Highway #1 går lige gennem Banff og Yoho parkerne. Banff by ligger 140 kilometer vest for Calgary og 80 kilometer øst for Field i Yoho National Park. Trans-Canada fortsætter mod vest til byen Golden, til Glacier og Revelstoke National Parks, byen Kamloops og endelig til Vancouver.

Højdepunkter i områdets historie
11.000 f.kr.: Isen efter den seneste istid begynder at trække sig tilbage.
6.000 f.kr.: Alle de større dalstrøg i Rocky Mountains er isfrie. Oprindelige folk begynder at jage i området.

1700: Oprindelige folk fra øst immigrerer til området og giver ustabilitet i forhold til de folk, der allerede bebor området. Indvandringen skyldes pres østfra af euro-canadiere.
1754: Pelsjægerern Anthony Henday er den første europærer, der ser Rocky Mountains.
1799: The North West Company og Hudson's Bay Company bygger udposter ved Rocky Mountain House.

1800: David Thompson og Duncan McGillivray fra North West Company udforsker Bow Valley.
1811: David Thompson etablerer Athabasca Pass ruten, og Henry House bliver bygget, hvor Jasper ligger i dag.
1841: Sir George Simpson krydser Rocky Mountains på sin vej jorden rundt.
1844-47: Metodistmissionæren Robert Rundle prædiker for Stoney-folket i Bow Valley.
1845-46: Jesuitmissionæren Jean Pierre de Smet krydser Rocky Mountains.
1850'erne: Handlen med pelsdyr begynder at falde drastisk.
1857: Den sidste bøffel i Rocky Mountains bliver set i Pipestone Valley.
1857-60: Palliser ekspeditionen udforsker det centrale og vestlige Canada for den britiske regering. James Hector krydser Vermilion Pass, Kicking Horse Pass, Bow Pass og Howse Pass.
1859: Den første turist James Carnegie rejser gennem området.
1870: The Cavell Advence, den lille istid, ender. På dette tidspunkt blokerer Athabasca gletscheren hele Sunwapta Valley.
1886: Det første tog med passagerer ruller gennem Rocky Mountains.
1887: Den første del af området bliver en nationalpark.
1888: Banff Springs Hotel åbner.
1888: De første jagt- og fiskerestriktioner bliver indført.
1890: Canadian Pacific Railway bygger det første Chalet ved Lake Louise.
1893: Outfitter og guide Tom Wilson åbner en butik i Banff. Bill Peyto begynder at guide for Wilsons firma.

1900: Bill og Jim Brewster begynder at guide i Banff.
1906: A. O. Wheeler grundlægger Alpine Club of Canada.
1920: Bow Valley Parkway åbner.
1920'erne: Canadian Pacific Railway anlægger »auto bungalow camps« for bilturisterne ved Johnston Canyon, Castle Mountain, Lake O'Hara, Moraine Lake og Emerald Lake.
1923: Kootenay Parkway åbner.
1927: En grusvej mellem Lake Louise og Golden anlægges.
1931: Anlæggelsen af Icefields Parkway påbegyndes.
1939: Icefields Parkway er færdig.
1945: Den første skilift ved Sunshine Village etableres.
1956: Highway 1 gennem Yoho står færdig.
1970: Yellowhead Highway åbner.
1981: Burgess Shale udnævnes til World Heritage Site.

10 dyr at holde udkig efter

Siden de første opdagelsesrejsende og pelsjægere kom til området for 200 år siden, har de canadiske Rocky Mountains være kendt for deres mangfoldige dyreliv. I dag er muligheden for at opleve de vilde dyr i naturen - i deres rigtige omgivelser - en af hjørnestenene i enhver turists besøg i nationalparkerne.

Det er så heldigt, at gode habitater for mange af dyrene, også de store pattedyr, ligger tæt op til landevejene. Derfor er muligheden for at se vildt, uden at skulle forlade bilen, meget stor.
De fleste pattedyr i parkerne er meget mobile og kan bevæge sig frit. De har dog foretrukne steder at opholde sig, hvor der er gode fødekilder. Generelt er dyrene nede i dalene om foråret og efteråret, mens de opholder sig højt oppe på bjergsiderne i de varme sommermåneder.

Her følger en liste over de mest almindelige pattedyr, man kan se i parkerne: Jordegern af forskellig slags, murmeldyr, bævere, canadiske bæverrotter, hulepindsvin, prærieulve, gråulve, sortbjørne, grizzlybjørne, tykhornsfår, bjerggeder, virginiahjorte, wapitihjorte, æselørehjorte og elge. Mere sjældent ses: Jærve, losser, pumaer og mårer.

Der findes næsten 300 fuglearter i parkerne, bl.a. spætter, hvidhovede kongeørne, fiskehejrer, fiskeørne, fjeldryper, svaner, mange slags ænder, canadagæs og Clarks nutcrackere (en slags skade). Flere fuglearter ses på træk i parkerne - mellem nord og syd i foråret og om efteråret. 40 procent af alle Nordamerikas fuglearter findes i de canadiske Rocky Mountains.

Jordegern / stribet jordegern
Jordegern findes i stort antal i parkerne med det columbianske jordegern som det mest almindelige. Jordegernet bliver mellem 10 og 25 centimeter lang, eksklusiv halen. Det lever i kolonier i gange under jorden, sædvanligvis i åbent græsland og enge. Jordegern går i vinterhi fra begyndelsen af september til april/maj.

De største kolonier af jordegern samles ved picnicområder så som Bankhead på vejen til Lake Minnewanka, ved Wapta Lake i Yoho og øst for Jasper by.